

کمیسیون کشاورزی و آب

اتاق بازرگانی صنایع معادن و کشاورزی تهران رضوی

عنوان:

گزارش جلسات کارگروه اگریتوریسم، (گردشگری کشاورزی)

Agritourism

نیرماه ۱۳۹۷

مقدمه:

گردشگری کشاورزی، فرصتی است برای توسعه کشاورزی و روستایی و ایجاد فرصت‌های تفریحی سالم و آموزنده برای شهروندان داخلی و خارجی. با وجود اینکه ایران یکی از مبداهای کشاورزی جهان به شمار می‌رود و موارث کشاورزی مهم و بعضاً جهانی در آن واقع شده‌اند، متأسفانه هنوز از این ظرفیت و پتانسیل عظیم، استفاده و بهره‌ای گرفته نشده است. گردشگری کشاورزی در کشورهای صنعتی مانند آمریکا و آلمان، انگلیس، اتریش از جایگاه ویژه‌ای برخوردار می‌باشد و قدمت آن به بیش از یک قرن می‌رسد، ولی در کشورهای در حال توسعه همچون مالزی، ترکیه، قبرس و چین قدمت کمتری دارد. در کشور ما گردشگری کشاورزی متأسفانه جایگاه خاصی ندارد و دستگاه‌های مسئول از جمله وزارت جهاد کشاورزی، سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری توجه مناسبی به این صنعت ندارند.

طرح موضوع:

نظر به اهمیت موضوع در جهت توسعه روستایی و با توجه به تاکید رئیس محترم کمیسیون کشاورزی و آب در جلسه کمیسیون کشاورزی در سال گذشته مورخ ۹۶/۱۰/۱۲ مبنی بر لزوم گسترش همکاری بین کمیسیون کشاورزی و کمیسیون گردشگری اتاق، موضوع توسعه گردشگری روستایی در استان با تایید دبیران محترم دو کمیسیون مطرح و پیگیری آن در کارگروه تخصصی در سال ۹۷ موکول گردید.

در ابتدای سال جاری موضوع بررسی و ارائه طرح راه اندازی اکوتوریسم در حوزه کشاورزی (اگریتوریسم) در استان در دستورکار جلسه کمیسیون کشاورزی و آب مورخ ۹۶/۰۳/۰۸ قرار گرفت.

در این جلسه سرکار خانم تیموری، دبیر محترم کمیسیون گردشگری اتاق بیان نمودند: با توجه به طرح توسعه اشتغال روستایی موضوع گردشگری کشاورزی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار خواهد بود. گردشگری مبتنی بر طبیعت باید با نگاه دقیق تری انجام گیرد و برای منطقه مورد نظر درآمد زایی خوبی داشته باشد. در گردشگری کشاورزی از تولید تا بازار مصرف و حتی عرضه محصول به صورت مستقیم در محل مزرعه، به گردشگر نشان داده خواهد و این موضوع مزیت رقابتی این نوع گردشگری است. همچنین در راستای آن، بحث اقامت گردشگران و خدماتی که توسط روستاییان به گردشگر ارائه می‌شود نیز از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است و باید دارای ساختار مناسب باشد و هدف اصلی از این نوع گردشگری کمک به اقتصاد کشاورزان خرده مالک و ممانعت از مهاجرت آن‌ها به شهرهاست. در ادامه عنوان شد: تسهیلات روستایی با کمک معاونت روستایی ریاست جمهوری می‌تواند به سمت توسعه گردشگری کشاورزی اختصاص یابد. در وهله اول باید روستاهای هدف به عنوان پایلوت اجرای طرح مورد بررسی و شناسایی قرار گیرند. گردشگری کشاورزی از ابعاد اقتصاد و درآمدزایی روستاییان، فرهنگ استفاده مصرف و کاهش ضایعات پس از تولید و مهاجرت معکوس و اشتغال زایی در روستا قابل اهمیت است.

پس از به عنوان مصوبه کمیسیون، مقرر گردید کارگروه تخصصی ذیل کمیسیون تشکیل گردد تا به بحث و بررسی تخصصی موضوع پرداخته شود.

تشکیل کارگروه تخصصی اگریتوریسم:

بر اساس مصوبه جلسه کمیسیون کشاورزی و آب، کارگروه تخصصی با عنوان کارگروه توسعه گردشگری کشاورزی (اگریتوریسم) به لیست کمیته‌ها و کارگروه‌های تخصصی ذیل کمیسیون کشاورزی و آب اضافه شد و جلسات تخصصی به منظور مطرح نمودن موضوع و بحث و تبادل نظر در سال ۱۳۹۷ برگزار گردید.

در اولین جلسه کارگروه مورخ ۹۷/۰۳/۲۹ با حضور دبیران محترم دو کمیسیون و چند عضو انتخابی کارگروه موضوع "چگونگی شناسایی روستاهای دارای پتانسیل گردشگری روستایی و کشاورزی و تدوین برنامه توسعه در استان" مطرح و به بحث و تبادل نظر گذاشته شد.

از مهمترین موضوعاتی که در این جلسه مطرح شد می‌توان به موارد ذیل اشاره نمود:

- در این جلسه به طرح توسعه و ایجاد اشتغال پایدار در مناطق روستایی با هدف کمک به توسعه اقتصادی روستایی اشاره شد و بیان شد این طرح از سوی سازمان مدیریت و برنامه ریزی تهران به استان‌ها ابلاغ شده است و جهاد دانشگاهی شروع به انجام پیگیری‌های لازم در مدت سه ماهه برای ارائه طرح‌های اقتصادی در این زمینه می‌باشد که تا کنون شناسایی روستاها به انجام رسیده است. لذا در همین راستا موضوع گردشگری کشاورزی نیز می‌تواند به عنوان یک منبع درآمد برای روستاهای دارای پتانسیل در نظر گرفته شود.
- گردشگری کشاورزی به این مفهوم است که از یک سو گردشگر بتواند از لحاظ درآمدی که ایجاد می‌نماید در روستا به وضعیت اقتصادی خانوارهای روستایی کمک کننده باشد و از سوی دیگر گردشگر به طور شخصی آموزش‌هایی در روستا ببیند و تجربه‌های جدید کسب نماید.
- موقعیت جغرافیایی و شناسایی روستاها برای انتخاب پایلوت‌های گردشگری کشاورزی بسیار اهمیت دارد.
- در پایان این جلسه مصوب گردید تا گزارشی از روستاهای هدف و دارای مجوز بوم گردی از سازمان میراث فرهنگی و گردشگری تهیه گردد تا در جلسه آتی به انتخاب یک یا دو راستای پایلوت جهت اجرای طرح پرداخته شود.

دومین جلسه کارگروه در تاریخ ۹۷/۰۴/۲۴ با دستور کار "انتخاب روستاهای هدف اجرای پروژه اگریتوریسم (توسعه گردشگری با رویکرد روستایی و کشاورزی)" و با حضور معاون محترم گردشگری اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری خراسان رضوی برگزار گردید.

در این جلسه جناب آقای مهندس بیدخوری، معاون محترم گردشگری استان با اشاره به دستور کار جلسه موضوع ورود به گردشگری کشاورزی را در استان موضوعی بسیار نو و جدید عنوان کرد و بیان نمودند: در استان خراسان رضوی تا کنون حوزه گردشگری به طور اکثریت محدود به شهر مشهد بوده است و شهرستان‌های دیگر فعالیت قابل توجهی در این زمینه نداشته‌اند. با توجه برنامه‌های گردشگری موجود در استان و اقامتگاه‌های بوم گردی دارای مجز رسمی از سازمان میراث، موضوع گردشگری کشاورزی می‌تواند به بسته گردشگری استان اضافه شود و قطعاً مورد توجه و استقبال گردشگران قرار خواهد گرفت. با بررسی کارشناسی شده و دقیق موضوع در حوزه کشاورزی و انتخاب روستاهای هدف با قابلیت جذب گردشگری کشاورزی و معرفی این روستاها به سازمان میراث فرهنگی استان می‌توان تدابیری اندیشید تا از محل اعتبارات عمرانی سازمان، فعالیت در این حوزه را ساماندهی و گسترش داد.

سایر موارد مهم مطرح شده در این جلسه به شرح ذیل بود:

- شناسایی روستاهای دارای پتانسیل و جذابیت کشاورزی از مواردی است که بر اساس شاخص‌های گردشگری کشاورزی باید انجام شود.
- کمک به اقتصاد روستایی و کشاورزان منطقه با اولویت باشد.
- مزارع تخصصی کشاورزی دانشگاه فردوسی مشهد می‌تواند به عنوان پایلوت بازدید گردشگری کشاورزی و آشنایی اولیه گردشگران با کشاورزی باشد.

- گزارش تهیه شده در خصوص روستاهای فعال استان خراسان رضوی در حوزه بوم گردی با مجوز رسمی، نوع فعالیت‌های کشاورزی این روستاها؛ موقعیت مکانی و فاصله زمانی آنها تا مرکز استان مورد بحث و بررسی قرار گرفت.
- دفتر امور روستایی استانداری خراسان رضوی می‌تواند در این زمینه کمک کننده باشد و مقرر گردید طی مکاتبه با این دفتر، موضوع اطلاع رسانی شده و در جلسات آتی نماینده این بخش خم در جلسات حضور داشته باشند.
- در پایان مقرر گردید با هدف ارتقاء سطح زندگی روستاییان و کشاورزان ۲ روستا به عنوان پایلوت از بین روستاهای مورد بررسی توسط دبیر محترم کمیسیون گردشگری اتاق سرکار خانم دکتر تیموری انتخاب و تایید نهایی شود و در راستای آن پیش نویس اولیه پروپوزال اجرایی طرح تهیه گردد.

با تشکر